
Kapitola 1

Bouře

Korsické vody, duben 1755

Ocelově černé mraky se hnaly po nekonečné pláni nebes jako splašení koně. Vítr políbil mořskou hladinu a rozběhl se po ní do všech stran.

„Blíží se bouře!“ prolétlo lodí a strženo větrem rozbilo se v tisíc neviditelných střepů o zadní palubu. Dříve jasný obzor zmizel v nedefinovatelné vlhké šedi.

„Kapitáne?“

„Ticho!“ okřikl důstojníka kapitán, přivřel víčka a do nozder nasál mořský vzduch. „Skasat plachty!“ zaburácel.

„Všichni muži na palubu! Skasat plachty, námořníci! Pohyb, pohyb!“ nesl se lodí důstojníkův křik.

V podpalubí, v malé kajutě, která pomalu šedla bouří, seděl muž a četl. Zažloutlé stránky knihy ztmavly a písmena se slila do dlouhých nic neříkajících hadů. Protřel si oči a zadíval se do ohňostroje blesků za oknem. Ohlušující hromy se staly gongem, jež otevřel bránu jeho vzpomínek.

Bylo ticho a tma. Netopýři poletovali v povětří a lovili noční hmyz. Starý kamenný dům, stojící hned vedle vinice, oddychoval hlubokým spánkem. Studené světlo hvězd stékalo po jeho břidlicové střeše stejně jako pot po Pasqualových tvářích. I když kolem něho všechno spalo, on usnout nemohl. Převaloval se z boku na bok a počítal minuty horké noci, jež odkapávaly z velesvíce času jako vosk.

„Co to bylo?“ škuibl sebou. Posadil se a nastražil uši. Chvilí napjatě poslouchal, ale slyšel jen hluboké ticho. To se mi asi jen zdálo, řekl si pro sebe a opět si lehl.

„Vlastní postel je vlastní postel. Tohle není ono,“ zašeptal a dlouze zív.

„Guido je můj nejlepší kamarád, ale příště budu spát doma.“ Otočil se a sladce zamlaskal.

Buuuum! Hluboký hrom roztrhl minulost v současnost. Obloha zazářila a v momentě se ozvala další rána. Moře se rozježilo a silný vítr hnal loď tam, kam nechtěl její kapitán.

„Co se to děje?“ vykřikl překvapeně a knihu, kterou stále držel v ruce, odhodil na zem.

Prásk! Prásk! duněly hromy jako dělostřelba.

Vstal a rychle sfoukl svíci v lucerně, která se mu houpala nad hlavou.

„Tak to bude jistější,“ zašeptal a prsty si pročísl dlouhé hnědé vlasy, které mu visely přes obličej. Zaslepen vlhkým šerem se po chvíli vrátil ve vzpomínkách do oné noci, kdy —

„Áááááááááá!“ vyrvol ho ze sna strašlivý výkřik, v kterém cítil bolest i beznaděj. Výkřik, jímž se někdo bránil a zároveň volal o pomoc. Výkřik strachu. Výkřik smrti. Výkřik, který ten, kdo ho vydá, již nikdy nezopakuje.

„Co to bylo?“ trhl sebou a nechápavě zamžoural kolem. V mdlém světle hvězd se snažil rozpoznat tvary, jimiž byl obklopen. Nic nepoznával. Na místě dveří, které byly v jeho pokojíku přímo proti posteli, stála velká černá skříň.

„Kde to jsem?“

„Néééééééééé!“ slyšel znovu.

Guido! blesklo mu hlavou.

„Guido, co se stalo? Guido!“ křičel z plných plic, když se konečně probral a trochu zorientoval. Nervózně hmatal kolem sebe. Vzal za kliku, prudce otevřel dveře a rozběhl se k pokojíku svého kamaráda.

„Co se to děje?“ protrhl zatuchlý vzduch hysterický povyk Guidovy matky, která vyběhla na schodiště. Pasqual vstoupil do ložnice a —

Obloha zazářila bílým světlem.

Proč jsem jen usnul? kroutil hlavou a obličej schoval do dlaní. K uším mu doléhaly nářky spolucestujících zápasících s mořskou nemocí.

„Budu zvracet!“ ozval se za dveřmi dusivý ženský křik.

„Tady ne! Na mě ne!“ bránila se postarší dáma s velkým kloboukem.

„Ticho! Buďte ticho, vy čuňata, nebo se pozvracím já z vás!“ obořil se na dámy obtloustlý muž.

„Co nás okřikujete? Copak nevidíte, jak ta žena trpí? Je bledá jako stěna. Jen se na ni podívejte! Je to chudák.“

„No dovolte, dámo, ale —“

„Mlčte, vy sobče!“ zpražila ho.

„Co si to dovolujete?“ zareagoval podrážděně tlouštík.

„Je mi špatně. Je mi strašně zle,“ sípala žena celá bledá.

„Co koukáte? Pomozte jí někdo. Já s ní sama ani nehnu.“

Buch, práskly dveře.

„Sobec jeden!“ poznamenala dáma s velkým kloboukem.

„Vždyť jste ho k tomu vyprovokovala,“ ozval se z tlačence lidských těl jiný muž.

„No jistě, ale teď, když ta dáma omdlívá, tak —“

„Už mi je lépe. Bude to dobré. Děkuji vám, paní.“

Pasqual slyšel kolotoč hlasů, který se roztáčel stále rychleji a rychleji. Silný vítr vytáhl z mraků další blesk a pak se ozval strašidelný hrom. Jeho mozek se otřásl a začal opět vzpomínat.

„Guido?“ zašeptal Pasqual do černé tmy.

„Mami, maminko,“ chroptěl kamarád.

„To jsem já, Guido. Co se děje? Už jdu za tebou.“

„Pasquale... byl... byl to...“

„Co to říkáš? Nerozumím ti.“

Velká hradba mraků zatáhla oponu stříbrně planoucího jeviště, a tak blede světlo hvězd pohaslo.

„Je tady tma jako v pytli, ale už jsem u tebe,“ těšil ho Pasqual, když konečně nahmatal postel.

„Co to je?“ vykřikl poděšeně poté, co na prstech ucítil mokré teplo. „Co se stalo?“ roztřásl se. „Guido?“

„Byl to... byl to...“ chroptěl chlapec.

Pasqual z něho strhl příkrývku a dotkl se jeho těla. Bylo celé vlhké.

„Guido! Paní Gonyová! Pojďte sem! Rychle! Pomóc!“ křičel jako smyslů zbavený. Dlouho se v naprosté tmě pral s děsivou nejistotou, ale nyní narazil na ještě daleko horší skutečnost.

„Guido! Synáčku, co se stalo?“ zaslechl vyděšený hlas paní Gonyové, která se s lucernou blížila k ložnici.

„Néééééééééé!“

Všude byla krev. Ruce, hrud', obličej. Pasqual se díval na své ulepené dlaně a křičel. Nevnímal paní Gonyovou, která se vrhla ke Guidovi a začala s ním hystericky trást. Plakala a všemožně, avšak marně se snažila vrátit mu život.

„Guido! Guido! Otevři oči! Dýchej!“ pleskala ho po tvářích. „Je mrtvý! Můj syn je mrtvý! Zabili ho! Piscallinové ho zabili!“

„Piscallinové?“ zděsil se Pasqual.

„Ano, určitě to byli oni! Můj manžel jim před deseti lety zabil otce a ze strachu před odplatou utekl do hor, kde se skrývá dodnes. Nenašli ho, a tak mi zabili syna. Mé jediné dítě!“

„Paní Gonyová!“

„Nech mě být! Nic nechápeš!“ okřikla ho a jedním švihem mu smetla ruku ze svého ramene. „Nic nechápeš! Nemůžeš pochopit. Ale,“ oči jí zajiskřily a obočí se stáhlo těsně k sobě, „já svého syna pomstím. Zabiju je!“ pronesla s chladnou, nebezpečnou rozvahou.

„To nesmíte, paní Gonyová,“ vrtěl hlavou Pasqual.

„Musím ho pomstít!“

„Dejte je k soudu, žalujte je!“

„Jsi ještě malý a naivní, chlapče. Soudnictví v naší zemi nefunguje. Musím vzít spravedlnost do svých rukou!“
„Ne, to nesmíte, paní Gonyová! To nesmíte!“

„To nesmíte! To nesmíte!“ šeptal Pasqual a plakal.

Zdálo se, že strašlivá bouře zuřící všude kolem ho vzdušným vírem přenesla zpátky v čase a on byl opět malým korsickým chlapcem, kterému právě zabili kamaráda.

Vymýtím vendetu! Zničím ji! Vyženu z Korsiky Janovany, kteří toto zlo celá staletí podporují. Z malého, bezradného chlapce se pomalu stával rozhodný muž. Zafal ruku v pěst a uhodil plnou silou do pryčny, na níž ležel. Vymýtím vendetu! Musím! Dokážu to!

Nebe plivalo rozježené blesky provázené dunivými hromy. Hořící oblohu hasily chomáče mokrých kapek, které rozběsněný vítr unášel k dynamické mořské hladině. Loď se rozkymácela a poslední obětavci houpající se v silném vichru na stožárech a uvazující plachty k ráhnovi se drželi tlustých lan a ječeli hrůzou. Ti ubožáci vyhlíželi jako zmoklí pavouci zápasící s bouří na život a na smrt.

Pasqualovu přítomnost přetala další vzpomínka a znovu ho odnesla zpět v čase.

Hrobové ticho plnilo šedou celu k prasknutí. V nehybném vzduchu byl cítit kouř, který štípal do očí.

Už se rozednívá, pomyslel si Luigi, jenž probděl celou noc. Jak dlouho budu ještě čekat? Kdy mě zabijí? Hned ráno, nebo až po obědě? Nikdy jsem si ani nepomyslel, že můj život skončí, sotva začal. Vždyť mi je teprve osmnáct. Nesmím propadnout panice! Nesmím plakat!

Mdlé, zakouřené ticho náhle propíchl známý hlas.

„Luigi! Jsi tady?“

„Pasquale! Co tady děláš? Zbláznil ses?“

„Nemůžu tě tady nechat.“

„Pššššš!“ zasýčel Luigi a přiložil ukazovák na rty. „Vždyť všechny probudíš.“

„To asi těžko,“ usmál se Pasqual, „ti Francouzi jsou opilí jako motyky.“

„Co když —,“ protestoval Luigi, ale svou připomínku nedokončil kvůli sprše Pasqualových slov.

„Tak chceš ven, nebo ne? Jestli ano, tak sebou pohni. Tolik času zase nemáme.“

„Kde jsi vzal klíče od cely?“

„Nestarej se a pojď!“

„Na čtrnáctiletého kluka máš kuráž.“

„Pozor, Luigi!“ vyděsil se Pasqual. „Málem jsi tomu tlusťochovi šlápl na břicho.“

„Ještě jsem se nerozkoukal,“ šerموval Luigi rukama před sebou jako slepec.

„Oslavoovali vítězství,“ podotkl smutně Pasqual.

„Vrátíme jim to! Neboj se. Vykopeme Janovany z Korsiky i s těmi...“ Luigi se rozhlédl kolem sebe, „i s těmi poblitými Francouzi. Smeteme je do moře jako třísky, Pasquale!“

„Možná,“ pokrčil Pasqual rameny, „ale teď musíme s otcem pryč.“

„Kam chceš utéct?“

„Co já? Ty také!“

„Já bych měl odjet s tebou?“

„Jistě. Nebo si myslíš, že jako uprchlý vězeň budeš na Korsice v bezpečí?“

Luigi mlčel. „Otec se rozhodl pro cestu do Itálie,“ pokračoval Pasqual.

„Kam?“

„Nevím, asi Neapol.“

„Stůjte!“ prorazil klidné ranní ticho velitelský povel.

„Ne, Luigi! Neohlížej se! Na to není čas! Rychle pryč!“

Prásk! ozval se výstřel a po něm dutá rána.

„Luigi! To né!“ křičel Pasqual, zatímco se díval do tváře smrti.

„Stůj! Kde jsi, kluku?“

Skrz slzy viděl běžícího vojáka, jak se náhle zastavil a zamířil. V tom okamžiku se Pasqual vzpamatoval a zmizel v macchii.

„Stuúúúj!“ Vojákův povel následovalo pár výstřelů.

„Kormidlo, Graywe!“ vytrhlo Pasquala z temných vzpomínek.

„Musíme držet kurz!“

„Ano, pane!“ volal kormidelník, plazící se zpět na své místo po palubě, jež se během chvíle proměnila v jeden rozbouřený bazén.

„Všichni se přivažte k lodi!“ řval kapitán, bičován hustým lijavcem.

Vlny vysoké jako domy se převalovaly přes palubu a ten, kdo neuposlechl kapitánova rozkazu, byl smeten jako tříska. Lod' sténala a trupem v pravidelných cyklech líbala rozběsněné moře. Všude stříkala voda. Byl slyšet nářek námořníků a srdcervoucí volání o pomoc.

„Hoří! Enrico hoří! Pomóóóó! Zachraňte Enrica!“

Pasqual se vypoťácel z kajuty, strhl ze sebe plášť a přehodil ho přes chlapcova planoucí záda. Pak se vrhl k druhému mladíkovi, kterému tekla z nohy krev, vzal ho do náruče a položil ho na postel.

„Děkuji vám, pane,“ řekl hoch poté, co mu Pasqual stáhl kusem plátna krvácející ránu. „Jmenuju se Giacomo Rovatti.“

„Pasqual Paoli.“

„Cože?“ Mladoučký obličej druhého chlapce zahořel překvapením smíšeným s obdivem. „Já jsem Enrico. Korsičan,“ představil se, podal Pasqualovi ruku a pokračoval v otázkách. „Vy jste skutečně Paoli?“

„Ano,“ přikývl Pasqual, „vracím se domů.“

„Já jsem Ital, pane. Pocházím z Piombina. Z přístavu ležícího naproti Elbě,“ vmísil se jim do dialogu Giacomo.

„Připomínáš mi jednoho přítele z mládí.“

„Já?“ podivil se Giacomo.

„Ano,“ opáčil Pasqual stručně, „zastřelili ho a já byl přítom.“

Pak mu ale pohled sklouzl na Giacomovo zranění.

„Co tvá noha?“

„Je v pořádku, pane. Krvácení přestalo a teď už to bude jenom lepší!“

„Máš kuráž, chlapče.“

„To mi říkávala maminka také.“

„Říkávala?“ zeptal se Pasqual opatrně.

„Ano, zemřela loni v březnu na tuberkulózu.“

„A otec?“

„Toho jsem neznal. Odešel jsem do Livorna, abych zapomněl. A hlavně,“ pokrčil Giacomo rameny, „potřeboval jsem peníze. Živím se teď jako námořník, ale abych řekl pravdu,“ zakroutil hlavou, „moc mě to nebaví.“

„Všechno se dát změnit, Giacomo,“ usmál se Pasqual a poplácal ho po zádech.

„Proč se vracíte, pane Paoli?“ zeptal se Enrico.

„Proč?“ podivil se Pasqual jeho otázkou. „Protože jsem se na Korsice narodil. Protože tam mám rodinu. Protože nechci strávit celý život jako italský vojenský důstojník.“

„Chcete jít v šlépějích svého otce a pokusit se vyhnat Janovany?“

„Chtěl bych Korsičanům vrátit svobodu. Ale ze všeho nejdříve musím zjistit, jestli o to stojí.“

„Určitě ano, pane Paoli!“ pronesl sebejistě Enrico.

„To právě ještě nevím,“ zakroutil hlavou Pasqual.

„Proč myslíte, že ne?“

„Nemyslím si, že ne. Jen to zatím nevím. Vždyť,“ přivřel oči, „podívej se do historie. Nejdříve patřil ostrov Pise, pak Janovu. Nyní si na něj brousí zuby Francouzi. Každý ho chce mít a chce na něm vládnout. Ale nikdo se nezeptá, jestli to chtějí také Korsičané. Na druhou stranu – některým korsickým klanům přináší spojenectví s cizí velmocí užitek.“

„To jsou zrádci žijící v přístavech. To nejsou opravdoví vlastenci!“ vykřikl pobouřeně Enrico.

„Možná, ale jsou to také Korsičané. Víím, že ti, kteří se drží stranou pobřežní čáry, bojují. Bojují celá dlouhá staletí. Za svobodu. Za svůj ostrov. Bojují —“

„Ano, bojují! Bojují tak jako já!“ skočil mu do řeči rozvášněný Enrico.

„Velkou hloupostí Korsičanů,“ pokračoval Pasqual, „je válka mezi jednotlivými klany a vendeta. To jsou dva jedy, které si dopřádávají a které je ničí. Přijíždím naslouchat. Přijíždím pozorovat. A jestli zjistím, že lidé tady chtějí něco změnit, jsem připraven je vést.“

Kapitola 2

Morosaglia

Roztomilá vesnička ležící v kaštanových hájích obkroužených lány vonavé macchie. Vesnička, již vévodí malý románský kostelík přilepený k vrcholu kopce. Vesnička s malou kamennou školou a hřbitovem, jehož hroby v podobě domečků působí jako stará víska, ze které horký vítr již dávno vyfoukal život. Vesnička s několika kupeckými krámkami. Vesnička, k níž se krouží úzká cesta vysekaná v tvrdé skále zářící slídou. Vesnička s vinicí a olivovým hájem. Vesnička se lví kašnou a výhledem na vysoký horský masiv Monte Cinta. To je Morasaglia.

„Tak jsem přece jen tady,“ zašeptal Pasqual a zhluboka se nadechl. Ucítil vůni, kterou tak dobře znal. Vůni hor a moře. Vůni stovek květin, jež nedokázal ani pojmenovat. Vůni, která pro něho znamenala domov. „Náš dům. Náš starý dům. Ani se nezměnil, jen okna zdobí nové skleněné tabulky.“

„Je tak veliký,“ pronesl obdivně Giacomo.

„Ano. Je veliký jako hrad. Mohutný a pevný jako nedobytná pevnost. Vždy na mě tak působil a působí i teď,“ pokýval Pasqual hlavou a dlouhé vlasy mu pročísl vítr. „Vidíte ten kámen?“ otázal se chlapců, kteří ho stále následovali.

„Ten obrovský balvan v základech?“ zeptal se Enrico.

„Ano, ten v základech. Je to kus skály, na které dům stojí. Byl pro mne vždy symbolem jistoty. Nezlomnosti. Neochvějnosti. Symbolem síly, která raší ze země a proniká celým širým světem. Vzpomínám si,“ pousmál se, „že jsem ho tehdy políbil. Políbil jsem ho v den, kdy Korsičané v čele s mým otcem Hyacinthem vyhlásili nezávislost ostrova. Bylo to před dvaceti lety v pětatřicátém. Tehdy se každý radoval. Zpívalo se. Tancovalo. Lidé si svlékli kabáty a točili jimi nad hlavou. Křičeli, že jsme silnější než staletí. Že se nám podařilo to, co nikomu předtím. Byli jsme jeden na dru-